

Link do produktu: <https://silesiabook.pl/matematyka-korepetycje-liceum-cz-3-po-reformie-p-720.html>

MATEMATYKA korepetycje liceum cz. 3 PO REFORMIE

Cena	14,99 zł
Wydawnictwo	Wydawnictwo Greg
ISBN	9788375179491
Klasa	3
Przedmiot	Matematyka
Rodzaj	kompedium, repetytorium, opracowanie
Waga produktu z opakowaniem jednostkowym	0.155
Seria	Matematyka korepetycje
Wysokość produktu	23.5
Szerokość produktu	16.5
Numer wydania	1
Liczba stron	98
Język publikacji	polski
Rok wydania	2022
Nośnik	książka papierowa
Autor	Praca zbiorowa
Okładka	miękka
Tytuł	Matematyka korepetycje Część 3

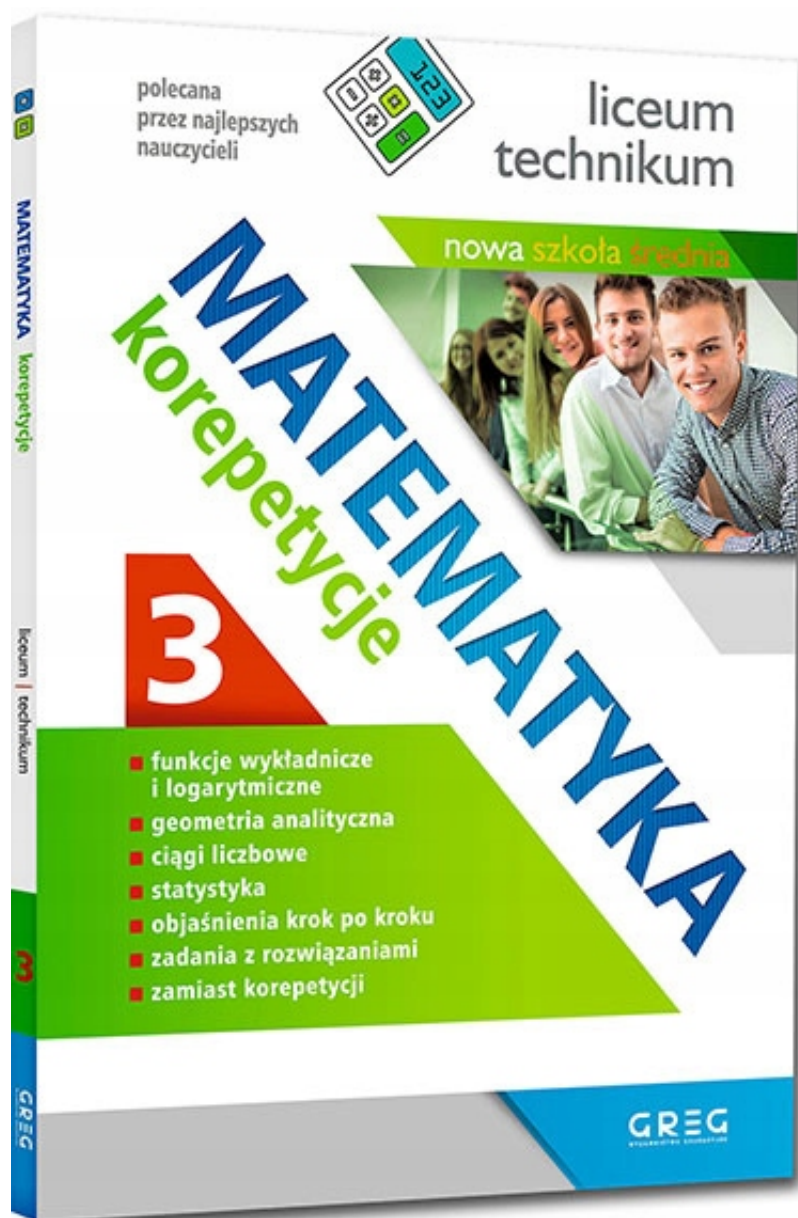
Opis produktu

Matematyka - korepetycje - liceum, część 3 - PO REFORMIE

zgodna z nową podstawą programową

szkoła: liceum/technikum

- ISBN: 978-83-7517-949-1
- rok wydania: 2022
- autor: Grażyna Kietczykowska
- liczba stron: 100
- typ oprawy: oprawa miękka
- format: 165 x 235 mm
- waga: 158 g
- stan NOWA

Matematyka - korepetycje - liceum, cz. 3 to trzecia pozycja ze znanej i popularnej serii **Matematyka - korepetycje**, która została przygotowana z myślą o **samodzielnej nauce matematyki**. Książka jest **zgodna z obowiązującą podstawą programową** i zawiera działy omawiane w klasie trzeciej liceum.

Wszystkie zaprezentowane **zadania zostały rozwiązane krok po kroku**, a rozwiązania są opatrzone **komentarzami umożliwiającymi dokładne prześledzenie rozumowania**, zwracającymi uwagę na trudne momenty i przypominającymi niezbędną wiedzę. Każdy rozdział poprzedza **wprowadzenie teoretyczne**, w którym przedstawiono wyczerpująco i jednocześnie zrozumiale potrzebne informacje, opatrując je **trafnie dobranymi przykładami**. Taka konstrukcja książki pozwala na sukces w samodzielnej pracy - **nie potrzeba już kosztownych dodatkowych lekcji!**

Gorąco polecamy!

polecana przez najlepszych nauczycieli

język matematyki

liczby rzeczywiste

wyrażenia algebraiczne

---

równania i nierówności

funkcje, planimetria

objaśnienia krok po kroku

wszystkie zadania z rozwiązaniami

pewniaki na test

spis treści

ROZDZIAŁ I. FUNKCJA WYKŁADNICZA I LOGARYTMICZNA

- Przypomnienie działań na potęgach
- Definicja i własności funkcji wykładniczej
- Definicja i własności funkcji logarytmicznej
- Zastosowanie funkcji wykładniczej i logarytmicznej

ROZDZIAŁ II. CIĄGI

- Monotoniczność ciągu liczbowego
- Ciąg arytmetyczny
- Ciąg geometryczny
- Zadania tekstowe dotyczące ciągu geometrycznego i arytmetycznego

ROZDZIAŁ III. GEOMETRIA ANALITYCZNA

- Postać ogólna równania prostej
- Odległość między punktami w układzie współrzędnych
- Odległość punktu od prostej
- Okrąg w układzie współrzędnych

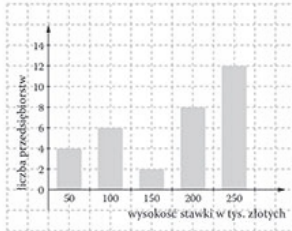
ROZDZIAŁ IV. STATYSTYKA

- Średnia arytmetyczna, mediana, dominanta
- Skala centylowa

ZADANIE 7

Diagram przedstawia liczbę przedsiębiorstw w pewnej gminie, płacących podatek roczny w określonej wysokości. Oblicz:

- średnią stawkę podatku rocznego przypadającego na przedsiębiorstwa z tego zestawienia,
- podatek dominujący,
- wysokość podatku, którego nie przekracza połowa przedsiębiorstw.

Rozwiązanie:

Ad a) Z diagramu wynika, że wszystkich przedsiębiorstw jest 32 – dodajemy liczby przedsiębiorstw płacących każdą stawkę. Uwaga! Liczba przedsiębiorstw **nie** jest najwyższą liczbą na pionowej osi diagramu.

Zatem:

$$\bar{x} = \frac{4 \cdot 50000 + 6 \cdot 100000 + 2 \cdot 150000 + 8 \cdot 200000 + 12 \cdot 250000}{32} = \frac{200000 + 600000 + 300000 + 1600000 + 3000000}{32} = \frac{5700000}{32} = 178125$$

Ad b) Podatek dominujący wynosi 250 tys. zł.

Ad c)

Podatek, którego nie przekracza połowa przedsiębiorstw, wynosi 250 tys. zł.

Ad c) Podatek, którego nie przekracza połowa przedsiębiorstw, jest medianą. Liczbą wartości jest liczba przedsiębiorstw, czyli 32.

Obliczamy średnią arytmetyczną ważoną.

Dominantą jest podatek w wysokości 250 tys. zł, gdyż powtarza się on najczęściej (12 spośród 32 firm płaci taki podatek).

$n = 32$ jest liczbą parzystą, więc: $m_e = \frac{x_{\frac{n}{2}} + x_{\frac{n}{2}+1}}{2}$

Zatem:

$$m_e = \frac{x_{16} + x_{17}}{2}$$

Skoro $x_{16} = 200000$ i $x_{17} = 200000$

$$m_e = \frac{400000}{2} = 200000$$

Z wykresu obliczamy, że pierwsze 4 wartości to podatek w wysokości 50 tys. zł, następane kolejne 6 wartości (x_5 do x_{10}) to podatek w wysokości 100 tys. zł, x_{11} do x_{12} = 150 tys. zł, wartości od x_{13} do x_{20} wynoszą 200 tys. zł, natomiast od x_{21} do x_{32} po 250 tys. zł.

Ad b) Podatek, którego nie przekroczyła połowa firm, wynosi 200 000 zł.

ZADANIE 8

W pewnej klasie liczącej 20 uczniów zebrano dane dotyczące liczby godzin spędzanych dziennie, przez pojedynczego ucznia, przed komputerem. Uzyskano następujące dane (w godzinach):

3 | 3,5 | 4,5 | 4,5 | 5,5 | 4 | 3 | 4 | 4,5 | 1,5 | 3,5 | 4 | 2 | 2 | 1,5 | 3,5 | 4 | 3 | 3,5 | 4

- Uporządkuj dane i przedstaw je w postaci histogramu liczebności.
- Wyznacz średnią arytmetyczną i medianę liczby godzin spędzonych przez uczniów przed komputerem.
- Zbuduj szereg rozdzielczy i oblicz średnią ważoną.
- Dane przedstaw w postaci diagramu kołowego.
- Wyznacz wariancję i średnie odchylenie standardowe.

Rozwiązanie:

Ad a) Dane uporządkowane w kolejności od najniższego do najwyższego wyniku:

1,5 | 1,5 | 2 | 2 | 3 | 3 | 3 | 3,5 | 3,5 | 3,5 | 3,5 | 4 | 4 | 4 | 4 | 4 | 4,5 | 4,5 | 4,5 | 5,5

Histogram liczebności to rodzaj diagramu słupkowego, który przedstawia, jak często w badaniu pojawia się dana cecha. Aby narysować histogram do tego zadania, musisz najpierw wiedzieć, jak często uczniowie podawali daną liczbę godzin. A zatem rozpisujemy, dla czytelności najlepiej w tabeli:

Siedem różnych odpowiedzi, czyli histogram będzie mieć siedem „prostokątów”. Dane zaznaczamy na osi poziomej.

Częstość/występność danych zaznaczamy na osi pionowej. Przyjmujemy skalę od 1 do 5 (nie ma wyniku 6, dla czytelności można go zaznaczyć).

Podana liczba godzin	1,5	2	3	3,5	4	4,5	5,5
Ile razy wystąpiła	2	2	3	4	5	3	1

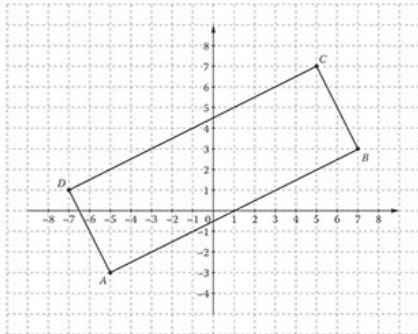
Teraz możemy już narysować wykres.

ZADANIE 5

Oblicz obwód i pole prostokąta $ABCD$, jeśli $A(-5, -3)$, $B(7, 3)$, $C(5, 7)$, $D(-7, 1)$.

Rozwiązanie:

Rysujemy prostokąt.

Obliczamy długość dłuższego i krótszego boku:

$$|AB| = \sqrt{(7 - (-5))^2 + (3 - (-3))^2} = \sqrt{12^2 + 6^2} = \sqrt{144 + 36} = \sqrt{180} = 6\sqrt{5}$$

$$\sqrt{180} = \sqrt{36 \cdot 5} = 6\sqrt{5}$$

$$|BC| = \sqrt{(5 - 7)^2 + (7 - 3)^2} = \sqrt{(-2)^2 + 4^2} = \sqrt{4 + 16} = \sqrt{20} = 2\sqrt{5}$$

$$\sqrt{20} = \sqrt{4 \cdot 5} = 2\sqrt{5}$$

Obliczamy pole i obwód prostokąta:

$$P = 6\sqrt{5} \cdot 2\sqrt{5} = 12 \cdot 5 = 60$$

$$\sqrt{5} \cdot \sqrt{5} = 5$$

$$\text{Obw} = 2 \cdot 6\sqrt{5} + 2 \cdot 2\sqrt{5} = 12\sqrt{5} + 4\sqrt{5} = 16\sqrt{5}$$

$$P = a \cdot b$$

$$\text{Obw} = 2a + 2b$$

Odp.: Pole prostokąta wynosi 60 [j²], a obwód $16\sqrt{5}$ [j].

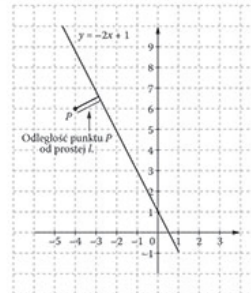
ODLEGŁOŚĆ PUNKTU OD PROSTEJ

Odległością punktu P od prostej l nazywamy długość najkrótszego odcinka łączącego punkt P z punktem na prostej l . Odcinek ten jest prostopadły do prostej l .
Odległość punktu $P(x_0, y_0)$ od prostej l o równaniu $Ax + By + C = 0$ wyraża się za pomocą wzoru:

$$d = \frac{|Ax_0 + By_0 + C|}{\sqrt{A^2 + B^2}}$$

PRZYKŁAD 1

Oblicz odległość punktu $P(-4, 6)$ od prostej $l: y = -2x + 1$.

Aby skorzystać ze wzoru na odległość punktu od prostej, równanie prostej zapisujemy w postaci ogólnej:

$$2x + y - 1 = 0$$

Odczytujemy wartości współczynników:

$$A = 2, B = 1, C = -1$$

$$P(-4, 6), \text{ czyli: } x_0 = -4 \text{ i } y_0 = 6$$

Podstawiamy dane do wzoru:

$$d = \frac{|Ax_0 + By_0 + C|}{\sqrt{A^2 + B^2}} = \frac{|2 \cdot (-4) + 1 \cdot 6 + (-1)|}{\sqrt{2^2 + 1^2}} = \frac{|-8 + 6 - 1|}{\sqrt{5}}$$

ZADANIA TEKSTOWE DOTYCZĄCE CIĄGU GEOMETRYCZNEGO I ARYTMETYCZNEGO

ZADANIE 1

Stadion sportowy ma miejsca dla kibiców ułożone w rzędach. W pierwszym rzędzie jest 40 miejsc, w drugim 42, w trzecim 44 itd., aż do dziesiątego rzędu. Dalej jest jeszcze 10 rzędów po 100 miejsc w każdym. Ile jest miejsc dla kibiców na tym stadionie?

Rozwiązanie:

$$S_{10} = \frac{a_1 + a_{10}}{2} \cdot 10$$

$$a_{10} = a_1 + 9r = 40 + 9 \cdot 2 = 58$$

$$S_{10} = \frac{40 + 58}{2} \cdot 10 = 49 \cdot 10 = 490$$

Odp.: Na stadionie jest 1490 miejsc.

W zadaniu mamy do czynienia z ciągiem arytmetycznym, w którym pierwszy wyraz jest równy 40, natomiast różnica wynosi 2. Ciąg ma 10 wyrazów. Do obliczenia sumy miejsc zastosujemy wzór na n -tą sumę częściową.

W pozostałych rzędach jest jeszcze 1000 miejsc.

ZADANIE 2

Wyznacz ciąg arytmetyczny, w którym suma siódmego i jedenastego wyrazu wynosi 10, a suma piątego i dziesiątego wyrazu jest równa 1.

Rozwiązanie:

$$\begin{cases} a_7 + a_{11} = 10 \\ a_5 + a_{10} = 1 \\ a_1 + 6r + a_1 + 10r = 10 \\ a_1 + 4r + a_1 + 9r = 1 \end{cases}$$

$$\begin{cases} 2a_1 + 16r = 10 \\ 2a_1 + 13r = 1 \end{cases}$$

$$\begin{cases} 2a_1 + 16r = 10 \\ -2a_1 - 13r = -1 \end{cases}$$

$$3r = 9 \text{ wtedy i tylko wtedy, gdy } r = 3$$

$$2a_1 + 39 = 1 \text{ wtedy i tylko wtedy, gdy } a_1 = -19$$

$$a_1 = -19, r = 3$$

„Wyznaczyć ciąg arytmetyczny” oznacza znaleźć jego pierwszy wyraz i różnicę. Te dwie wielkości w sposób jednoznaczny wyznaczają ciąg.

Korzystamy z danych, tworząc układ równań.

Dzięki wykorzystaniu wzorów otrzymaliśmy układ równań z dwiema niewiadomymi a_1 i r .

Te liczby w sposób jednoznaczny wyznaczają ciąg.

$$a_n = a_1 + (n-1) \cdot r$$

$$a_n = -19 + (n-1) \cdot 3$$

$$a_n = -19 + 3n - 3$$

$$a_n = 3n - 22$$

Przy pomocy obliczonych wielkości możemy jeszcze wyznaczyć ogólny wyraz ciągu.

ZADANIE 3

W ciągu geometrycznym trzeci wyraz jest równy 0,5, a suma dwóch pierwszych wyrazów wynosi 6. Oblicz ilorzaz tego ciągu.

Rozwiązanie:

$$\begin{cases} a_3 = 0,5 \\ a_1 + a_2 = 6 \\ a_1 \cdot q^2 = 0,5 \\ a_1 + a_1 \cdot q = 6 \\ a_1 \cdot q^2 = 0,5 \\ a_1 \cdot (1+q) = 6 \end{cases}$$

$$\frac{q^2}{1+q} = \frac{0,5}{6}$$

$$6q^2 = (1+q) \cdot 0,5$$

$$6q^2 = 0,5 + 0,5q$$

$$6q^2 - 0,5q - 0,5 = 0$$

$$\Delta = 12,25, \sqrt{\Delta} = 3,5$$

$$q_1 = \frac{0,5 - 3,5}{12} = \frac{-3}{12} = -\frac{1}{4}$$

$$q_2 = \frac{0,5 + 3,5}{12} = \frac{4}{12} = \frac{1}{3}$$

W oparciu o dane i wzór układamy układ równań.

Układ rozwiązujemy nietypową metodą, dzieląc równania przez siebie stronami. Metoda ta pozwala dość szybko pozbyć się jednej z niewiadomych.

Mnożymy „na krzyż”.

Warunki zadania spełniają dwa ciągi, jeden o ilorazie $-\frac{1}{4}$, drugi o ilorazie $\frac{1}{3}$. Oznacza to, że istnieją dwa takie ciągi, które spełniają warunki zadania.

ZADANIE 4

Długości boków prostokąta i długość jego przekątnej tworzą ciąg arytmetyczny. Oblicz obwód tego prostokąta, jeśli jego pole jest równe 108 cm^2 .

Rozwiązanie:

$$y - x = p - y$$

$$x \cdot y = 108$$

Wprowadźmy najpierw niewiadome x, y – to długości boków, p – to długość przekątnej.

To wynika z warunków zadania.

Pole prostokąta.

Rozwiązanie:

Ad a) Funkcja $f(x) = 5^x$ jest rosnąca. Zatem aby ustalić kolejność rosnącą naszych potęg, wystarczy, że ustalimy kolejność rosnącą wykładników tych potęg.

Porządkujemy rosnąco wykładniki:

$$\frac{1}{2}; 0,33; \frac{2}{3}; 0,6$$

Zatem:

$$0,33 < \frac{1}{2} < 0,6 < \frac{2}{3}$$

Co oznacza, zgodnie z definicją funkcji rosnącej:

$$5^{0,33} < 5^{\frac{1}{2}} < 5^{0,6} < 5^{\frac{2}{3}}$$

Ad b) Funkcja $f(x) = 7^x$ jest rosnąca.

Porządkujemy rosnąco wykładniki:

$$\frac{1}{3}; 0,3; \sqrt{5}; \pi$$

Zatem:

$$0,3 < \frac{1}{3} < \sqrt{5} < \pi$$

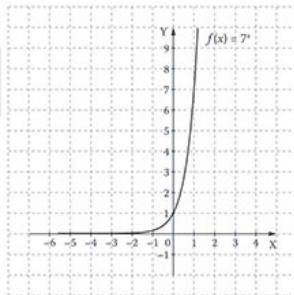
Co oznacza, zgodnie z definicją funkcji rosnącej:

$$7^{0,3} < 7^{\frac{1}{3}} < 7^{\sqrt{5}} < 7^{\pi}$$

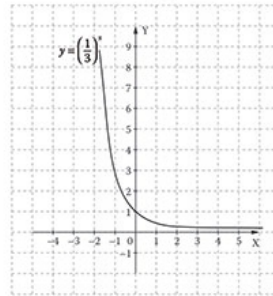
Pojęcie funkcji rosnącej można wyobrazić sobie w następujący sposób: jeżeli będziemy zwiększać w całym rozpatrywanym przedziale argumenty funkcji i zaobserwujemy, że rosną też wartości funkcji dla tych argumentów, to mamy do czynienia z funkcją rosnącą w tym przedziale. I odwrotnie: jeśli wiemy, że funkcja jest rosnąca, to przy zwiększających się argumentach rosną ich wartości.

$$\frac{1}{2} = 0,5$$

$$\frac{2}{3} = 0,6(6)$$

Ad c) Funkcja $f(x) = \left(\frac{1}{3}\right)^x$ jest malejąca.

Pojęcie funkcji malejącej można wyobrazić sobie w następujący sposób: jeżeli będziemy zwiększać w całym rozpatrywanym przedziale argumenty funkcji i zaobserwujemy, że maleją wartości funkcji dla tych argumentów, to mamy do czynienia z funkcją malejącą w tym przedziale. I odwrotnie: jeśli wiemy, że funkcja jest malejąca, to przy zwiększających się argumentach maleją ich wartości lub przy zmniejszających się argumentach – wartości rosną.

Zatem aby ustalić kolejność rosnącą naszych potęg, wystarczy, że tym razem nasze wykładniki ustawimy malejąco.

Porządkujemy:

$$2; 2,5; \sqrt{3}; \sqrt{11}$$

Zatem:

$$\sqrt{11} > 2,5 > 2 > \sqrt{3}$$

Co oznacza, że:

$$\left(\frac{1}{3}\right)^{\sqrt{11}} < \left(\frac{1}{3}\right)^{2,5} < \left(\frac{1}{3}\right)^2 < \left(\frac{1}{3}\right)^{\sqrt{3}}$$

$$3 < \sqrt{11} < 4$$

$$\sqrt{5} \approx 2,23$$

ZADANIE 2

Określ monotoniczność funkcji f :

a) $f(x) = \left(\frac{2}{3}\right)^x$

b) $f(x) = \left(\frac{\sqrt{2}}{2}\right)^x$

c) $f(x) = (4 - \sqrt{3})^x$